

2026/1704

13.7.2026

DECYZJA RADY (WPZiB) 2026/1704

z dnia 10 lipca 2026 r.

**wspierająca wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych
nr 1540 (2004) w sprawie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia
wśród podmiotów niepaństwowych**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1 oraz art. 31 ust. 1,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 12 grudnia 2003 r. Rada Europejska przyjęła strategię UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia; rozdział III tej strategii zawiera wykaz środków, jakie należy przyjąć zarówno w Unii, jak i w państwach trzecich, aby zwalczać rozprzestrzenianie tej broni.
- (2) W dniu 28 kwietnia 2004 r. Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (RB ONZ) przyjęła rezolucję nr 1540 (2004), która była pierwszym instrumentem międzynarodowym zajmującym się – w sposób zintegrowany i wszechstronny – kwestią broni masowego rażenia, środków jej przenoszenia i powiązanych z nią materiałów. W rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004) zawarto wiążące dla wszystkich państw zobowiązania, które mają zapobiegać uzyskiwaniu dostępu do takiej broni i powiązanych z nią materiałów przez podmioty niepaństwowe oraz utrudniać im taki dostęp. Rezolucja RB ONZ nr 1540 (2004) wzywa też państwa, by przedstawiły ustanowionemu w niej komitetowi Rady Bezpieczeństwa (zwanemu dalej „Komitetem 1540”) sprawozdania dotyczące działań, które państwa te podjęły lub mają zamiar podjąć w celu wdrożenia rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004).
- (3) W dniu 27 kwietnia 2006 r. RB ONZ przyjęła rezolucję nr 1673 (2006) i postanowiła, że Komitet 1540 ma zwiększyć wysiłki na rzecz upowszechniania pełnego wdrożenia rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004), czemu służyć mają programy prac, działania informacyjne, pomoc, dialog i współpraca. Wezwała także Komitet 1540, by przeanalizował wraz z państwami, a także z organizacjami międzynarodowymi, regionalnymi i subregionalnymi, w jaki sposób można wymieniać zgromadzone doświadczenia i zdobytą wiedzę, oraz by zweryfikował dostępność programów, które mogą ułatwić wdrożenie rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004).
- (4) W dniu 20 kwietnia 2011 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ przyjęła rezolucję nr 1977 (2011) i postanowiła przedłużyć mandat Komitetu 1540 na okres 10 lat, czyli do dnia 25 kwietnia 2021 r. Postanowiła także, że Komitet 1540 ma nadal zwiększać wysiłki na rzecz upowszechniania pełnego wdrożenia rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004) przez wszystkie państwa, na rzecz aktywnego zaangażowania w dopasowywanie ofert dotyczących pomocy do wniosków o pomoc, poprzez takie środki, jak wizyty przeprowadzane na zaproszenie odnośnego państwa, szablony pomocy, plany działania lub inne informacje przedkładane Komitetowi 1540, jak również na rzecz dokonania do grudnia 2016 r. kompleksowego przeglądu stanu wdrożenia rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004).
- (5) W dniu 15 grudnia 2016 r. RB ONZ jednogłośnie przyjęła rezolucję nr 2325 (2016), a tym samym zatwierdziła wyniki kompleksowego przeglądu rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004) przeprowadzonego w 2016 r. Wezwała wszystkie państwa do wzmocnienia krajowych środków w zakresie wdrażania rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004) oraz zaapelowała o większe wsparcie dla budowania zdolności państwa w tym zakresie, w tym poprzez dobrowolne wkłady, jak również o ściślejszą współpracę między zainteresowanymi stronami, społeczeństwem obywatelskim i środowiskiem akademickim.
- (6) W dniu 30 listopada 2022 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ przyjęła rezolucję nr 2663 (2022) i postanowiła przedłużyć mandat Komitetu 1540 na okres 10 lat, czyli do dnia 30 listopada 2032 r.

- (7) Wsparcie Unii na rzecz wdrożenia rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004) – które od 2006 r. jest udzielane poprzez wdrażanie wspólnych działań Rady 2006/419/WPZiB ⁽¹⁾ i 2008/368/WPZiB ⁽²⁾ oraz decyzji Rady 2013/391/WPZiB ⁽³⁾, (WPZiB) 2017/809 ⁽⁴⁾ i (WPZiB) 2023/654 ⁽⁵⁾ – przyczyniło się do znacznego zmniejszenia liczby państw, które nie złożyły sprawozdań, oraz liczby państw, które nie przedłożyły dodatkowych informacji wymaganych przez Komitet 1540 po przedłożeniu przez nie niekompletnych sprawozdań. Biorąc jednak pod uwagę, że nadal istnieje potrzeba wspierania wdrożenia rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004), Unia powinna przyjąć niniejszą decyzję, która przyczyni się do wdrożenia tej rezolucji.
- (8) Techniczne wdrażanie działań, które mają być realizowane na mocy niniejszej decyzji, należy powierzyć oenztowskiemu Biuru ds. Rozbrojenia (UNODA), które jest odpowiedzialne za zapewnianie Komitetowi 1540 i jego grupie ekspertów pomocy merytorycznej i logistycznej.
- (9) Niniejsza decyzja kieruje się zasadą jak najlepszego wykorzystania doświadczeń zdobytych w ramach poprzednich wspólnych działań i decyzji Rady wspierających wdrożenie rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004). Nadaje priorytet szczególnym potrzebom określonym przez państwa i składanym przez nie wnioskom, w tym wymogom dotyczącym zdolności, oraz zapewnia pomoc i budowanie zdolności poprzez podejścia dostosowane do potrzeb. Zachęca do krajowej i regionalnej odpowiedzialności za działania objęte wsparciem z myślą o zapewnieniu ich długoterminowej stabilności i utrzymaniu zdolności instytucjonalnych, a także komplementarności, koordynacji i synergii między UNODA, Unią i odpowiednimi podmiotami międzynarodowymi, regionalnymi i subregionalnymi zaangażowanymi we wspieranie wdrażania rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004). Niniejsza decyzja koncentruje się na działaniach, które wykazały konkretne i mierzalne wyniki, w szczególności w odniesieniu do wzmocnienia wdrażania na szczeblu krajowym, poprawy sprawozdawczości i pomocy, podnoszenia świadomości wśród zainteresowanych stron i wspierania trwałego zaangażowania we wdrażanie rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004). Niniejsza decyzja zwiększa zdolność reagowania na możliwości i wyzwania stwarzane przez powstające technologie, postęp naukowy i zmieniające się zagrożenia związane z podwójnym zastosowaniem, w kontekście rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004). Zapewnia także włączenie perspektywy płci do działań w ramach projektu oraz promuje udział i przywództwo kobiet w działaniach i dialogach objętych zakresem projektu.
- (10) Niniejsza decyzja powinna być wdrażana zgodnie z ramową umową finansowo-administracyjną, zawartą przez Komisję z ONZ, dotyczącą zarządzania przez Unię wkładami finansowymi do programów lub projektów zarządzanych przez ONZ,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Unia wspiera następujące działania odpowiadające środkom określonym w strategii UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia:

- a) tematyczne warsztaty i szkolenia służące budowaniu zdolności dotyczące maksymalnie pięciu wniosków o pomoc ze strony państw;
- b) szkolenia dla regionalnych punktów kontaktowych;

⁽¹⁾ Wspólne działanie Rady 2006/419/WPZiB z dnia 12 czerwca 2006 r. wspierające wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w ramach realizacji strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 165 z 17.6.2006, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2006/419/oj).

⁽²⁾ Wspólne działanie Rady 2008/368/WPZiB z dnia 14 maja 2008 r. wspierające wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w ramach realizacji strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 127 z 15.5.2008, s. 78, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/368/oj).

⁽³⁾ Decyzja Rady 2013/391/WPZiB z dnia 22 lipca 2013 r. wspierająca praktyczne wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w sprawie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia (Dz.U. L 198 z 23.7.2013, s. 40, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/391/oj>).

⁽⁴⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2017/809 z dnia 11 maja 2017 r. wspierająca wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w sprawie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia (Dz.U. L 121 z 12.5.2017, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/809/oj>).

⁽⁵⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2023/654 z dnia 20 marca 2023 r. wspierająca wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w sprawie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia (Dz.U. L 81 z 21.3.2023, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/654/oj>).

- c) ćwiczenie symulacyjne lub symulacja teoretyczna;
- d) wspieranie opracowywania krajowych planów działania i zapewnianie wsparcia dostosowanego do potrzeb;
- e) tworzenie i rozpowszechnianie wiedzy.

Szczegółowy opis tych działań, o których mowa w akapicie pierwszym, znajduje się w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

1. Za wykonanie niniejszej decyzji odpowiada Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwany dalej „Wysokim Przedstawicielem”).
2. Techniczną realizację działań, o których mowa w art. 1, powierza się UNODA. UNODA wykonuje to zadanie pod kierownictwem Wysokiego Przedstawiciela. W tym celu Wysoki Przedstawiciel dokonuje niezbędnych ustaleń z UNODA.

Artykuł 3

1. Finansowa kwota odniesienia na realizację działań, o których mowa w art. 1, wynosi 1 999 934,66 EUR.
2. Wydatkami pokrywanymi z kwoty odniesienia określonej w ust. 1 zarządza się zgodnie z procedurami i zasadami mającymi zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.
3. Komisja nadzoruje należyte zarządzanie wydatkami, o których mowa w ust. 2. W tym celu Komisja zawiera niezbędną umowę z UNODA. Umowa ta musi zobowiązywać UNODA do zapewnienia, by wkład Unii został wyeksponowany w sposób proporcjonalny do jego wielkości.
4. Komisja podejmuje starania w celu zawarcia umowy, o której mowa w ust. 3, w jak najkrótszym terminie po wejściu w życie niniejszej decyzji. Informuje Radę o wszelkich związanych z tym trudnościach oraz o dacie zawarcia tej umowy.

Artykuł 4

Wysoki Przedstawiciel składa Radzie sprawozdania z wykonania niniejszej decyzji na podstawie regularnych sprawozdań przygotowywanych przez UNODA. Na podstawie tych sprawozdań Rada dokonuje oceny. Komisja przedstawia informacje na temat aspektów finansowych działań, o których mowa w art. 1.

Artykuł 5

1. Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.
2. Niniejsza decyzja wygasa 36 miesięcy po dniu zawarcia umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3, lub sześć miesięcy po dniu jej przyjęcia, jeżeli do tego czasu umowa ta nie została zawarta.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 lipca 2026 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
S. HARRIS

ZAŁĄCZNIK

Dokument projektowy

Wkład Unii Europejskiej we wspieranie wdrażania rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w sprawie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia wśród podmiotów niepaństwowych**1. KONTEKST**

Zgodnie ze strategią Unii Europejskiej (UE) przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia przyjętą w dniu 12 grudnia 2003 r., w której to strategii wyznaczono cel zakładający wspieranie roli Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz wzmocnienie jej zdolności do stawiania czoła wyzwaniom związanym z rozprzestrzenianiem, UE w ciągu minionych lat konsekwentnie wspierała wdrażanie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1540 (2004) oraz jej kolejnych rezolucji.

Od 2006 r. wsparcie to jest udzielane za pośrednictwem kolejnych wspólnych działań Rady UE oraz decyzji Rady, wdrażanych przez Biuro ONZ ds. Rozbrojenia (UNODA). UNODA jest upoważnione do udzielania wsparcia Komitetowi Rady Bezpieczeństwa ustanowionemu na podstawie rezolucji nr 1540 (zwanemu dalej „Komitetem 1540”) i jego grupie ekspertów oraz pełni funkcję podmiotu wdrażającego program w odniesieniu do projektów finansowanych przez UE w celu wsparcia rezolucji.

UNODA odgrywa kluczową rolę w promowaniu i ułatwianiu skutecznego wdrażania rezolucji nr 1540 na szczeblu globalnym, regionalnym i krajowym. Zgodnie ze swoimi mandatami, w tym na podstawie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1977 (2011), UNODA zapewnia platformy służące podnoszeniu świadomości na temat rezolucji nr 1540, wzmacnianiu krajowych zdolności w zakresie wdrażania oraz wspieraniu dialogu i współpracy w kwestiach tematycznych i przekrojowych. Dzięki ścisłej współpracy z Komitetem 1540, państwami członkowskimi, organizacjami międzyrządowymi, wyspecjalizowanymi podmiotami międzynarodowymi, organizacjami regionalnymi i subregionalnymi oraz społeczeństwem obywatelskim UNODA stopniowo rozszerzało swoje wsparcie i dostosowywało je do szczególnych potrzeb i priorytetów krajów i regionów.

Znaczący wkład UNODA w globalne wysiłki wspierające wdrażanie rezolucji nr 1540 jest również widoczny w dużej liczbie prowadzonych działań. W latach 2011–2025 UNODA wsparło, zorganizowało lub współorganizowało ponad 200 działań, co uwypukliło jego kluczową rolę w postępach wysiłków na rzecz wdrażania i pomocy na całym świecie. Działania prowadzone na podstawie kolejnych decyzji Rady UE przyniosły wymierne rezultaty, w tym poprawiły wskaźniki sprawozdawczości i wzmocniły krajowe ramy prawne i instytucjonalne służące wdrażaniu rezolucji nr 1540 i kolejnych rezolucji. Pomimo tych postępów w wielu regionach utrzymują się istotne luki we wdrażaniu. Wiele państw nadal boryka się z wyzwaniami związanymi z opracowywaniem ram prawnych i regulacyjnych, koordynacją między agencjami, wiedzą techniczną i ograniczonymi zasobami.

Regiony priorytetowe określone w projekcie decyzji – Afryka, Ameryka Łacińska i Karaiby oraz Azja i Pacyfik – nadal pozostają w tyle pod względem skutecznego wdrożenia rezolucji nr 1540. W Afryce, chociaż ryzyko proliferacji pozostaje znaczne, a zagrożenie stwarzane przez grupy terrorystyczne uznaje się za najbardziej rozpowszechnione w porównaniu z innymi regionami, tylko nieco ponad jedna trzecia państw wskazuje, że wprowadzono kluczowe środki instytucjonalne i prawne. W tym regionie znajduje się w szczególności siedem z ośmiu państw członkowskich, które nie przedłożyły sprawozdania krajowego na podstawie rezolucji nr 1540. W związku z tym w proponowanej decyzji przewiduje się priorytetowe potraktowanie oraz rozszerzenie pomocy technicznej i budowania zdolności opartych na zapotrzebowaniu, w tym zmian legislacyjnych, które pozostają jednym z kluczowych priorytetów. W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach wdrożenie rezolucji nr 1540 to gra o wysoką stawkę, zwłaszcza w świetle szybkiej ekspansji międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i utrzymujących się luk w systemach kontroli wywozu. Około połowa państw członkowskich zgłosiła wprowadzenie środków, ale ich wdrażanie nadal jest nierównomierne ze względu na fragmentację instrumentów ustawodawczych i niespójną koordynację instytucjonalną. W proponowanej decyzji priorytetowo traktuje się dostosowaną do potrzeb pomoc prawną i techniczną, uzupełnioną wzmocnioną współpracą regionalną, tak by przyspieszyć opracowywanie i wdrażanie odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych. W Azji i na Pacyfiku poważnym wyzwaniem dla bezpieczeństwa regionalnego są nadal nielegalny handel oraz nielegalne finansowanie nieuregulowanych towarów niosących ryzyko proliferacji. Wprowadzono wiele środków wykonawczych, ale wciąż są one nierównomierne, przy czym występują luki w ramach prawnych, koordynacji między agencjami i wymianie informacji. Proponowana decyzja wzmocni pomoc ustawodawczą i zinstytucjonalizowane budowanie zdolności, w tym poprzez wspieranie realizacji zobowiązań w zakresie kontroli wywozu i egzekwowania przepisów wynikających z rezolucji nr 1540, w celu przyspieszenia skutecznego strategicznego zarządzania handlem.

Wspólnym przekrojowym wyzwaniem we wszystkich regionach są utrzymujące się ograniczenia zasobów, przy czym na krajowe punkty kontaktowe ds. rezolucji 1540 często wpływa niekorzystnie duża rotacja, ograniczone możliwości szkoleń i konkurencyjne priorytety, co podkreśla potrzebę ciągłego budowania zdolności, ukierunkowanego wsparcia w zakresie zasobów i wzmocnionej współpracy międzynarodowej. Sprostanie tym wyzwaniom wymaga trwałego zaangażowania, które wzmacnia zdolności instytucjonalne i promuje odpowiedzialność krajową w celu zapewnienia długoterminowej stabilności działań na rzecz wdrożenia.

Ponadto zmiany, takie jak powstające technologie i zmieniające się zagrożenia związane z podwójnym zastosowaniem, uwypuklają ciągłą aktualność rezolucji nr 1540 oraz potrzebę trwałego i elastycznego wsparcia międzynarodowego. Projekt wniesie również wkład w bieżące wysiłki międzynarodowe w ramach przygotowań do kompleksowego przeglądu stanu wdrożenia rezolucji nr 1540 w 2027 r.

Zgodnie z wnioskami wyciągniętymi z działań realizowanych w ramach wcześniejszych wspólnych działań i decyzji Rady oraz z przeprowadzonego przez Komitet w 2022 r. kompleksowego przeglądu rezolucji nr 1540, w którym podkreślono potrzebę poprawy zdolności reagowania na wnioski o pomoc, obecny projekt zmienia podejście i zakłada bezpośrednią, opartą na zapotrzebowaniu pomoc dla państw członkowskich udzielaną na ich wniosek. W oparciu o osiągnięte postępy i zidentyfikowane potrzeby projekt ma na celu dalsze wzmocnienie zdolności i współpracy regionalnej, przy jednoczesnym promowaniu działań międzyregionalnych.

Dalsze zaangażowanie UE – w drodze kolejnej decyzji Rady – będzie miało zasadnicze znaczenie dla utrwalenia dotychczasowych osiągnięć, utrzymania tempa działań na rzecz wdrożenia i dalszego wzmacniania zdolności państw członkowskich poprzez spójne, długoterminowe wsparcie.

2. RAMY OGÓLNE

Proponowany projekt będzie opierał się na osiągnięciach decyzji Rady (WPZiB) 2023/654 oraz poprzednich realizowanych przez UNODA wspólnych działań i decyzji Rady wspierających wdrożenie rezolucji nr 1540. W stosownych przypadkach konkretne działania mogą być realizowane z innymi organizacjami międzynarodowymi lub regionalnymi. Na mocy proponowanej decyzji Rady Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) będzie wspierać realizację odpowiednich działań w swoim regionie, przy czym środki na finansowanie takich działań będą przekazywane za pośrednictwem UNODA.

Wdrażaniu proponowanej decyzji Rady będą przyświecały następujące zasady:

- a) jak najlepsze wykorzystywanie doświadczeń i wniosków uzyskanych na podstawie poprzednich wspólnych działań i decyzji Rady wspierających skuteczne wdrażanie rezolucji nr 1540;
- b) nadanie priorytetu szczególnym potrzebom określonym przez państwa i składanym przez nie wnioskami, w tym wymogom dotyczącym zdolności, oraz zapewnianie pomocy i budowanie zdolności poprzez podejścia dostosowane do potrzeb;
- c) zachęcanie do krajowej i regionalnej odpowiedzialności za działania objęte wsparciem z myślą o zapewnieniu ich długoterminowej stabilności i utrzymaniu zdolności instytucjonalnych;
- d) zapewnianie komplementarności, koordynacji i synergii między UNODA, UE i odpowiednimi podmiotami międzynarodowymi, regionalnymi i subregionalnymi zaangażowanymi we wspieranie wdrażania rezolucji nr 1540;
- e) koncentrowanie się na działaniach, które wykazały konkretne i mierzalne wyniki, w szczególności w odniesieniu do wzmocnienia wdrażania na szczeblu krajowym, poprawy sprawozdawczości i mechanizmów pomocy, podnoszenia świadomości wśród zainteresowanych stron i wspierania trwałego zaangażowania we wdrażanie rezolucji nr 1540;
- f) zwiększanie zdolności reagowania na możliwości i wyzwania stwarzane przez powstające technologie, postęp naukowy i zmieniające się zagrożenia związane z podwójnym zastosowaniem, w kontekście rezolucji nr 1540; oraz
- g) zapewnianie włączenia perspektywy płci do działań w ramach projektu oraz promowanie udziału i przywództwa kobiet w działaniach i dialogach prowadzonych na podstawie niniejszej proponowanej decyzji Rady.

3. CELE

W oparciu o postępy osiągnięte dzięki poprzednim decyzjom Rady UE i na podstawie kompleksowego przeglądu z 2022 r. UNODA będzie nadal propagować skuteczne i powszechne wdrażanie rezolucji nr 1540 i kolejnych rezolucji za pomocą ukierunkowanych i skoordynowanych środków mających na celu wzmocnienie krajowych, subregionalnych i regionalnych wysiłków i zdolności w zakresie wdrażania. Środki te będą koncentrować się na budowaniu zdolności krajowych, zacieśnianiu współpracy między krajowymi punktami kontaktowymi, ułatwianiu pomocy technicznej i tematycznej w odpowiedzi na potrzeby państwa oraz poprzez współpracę międzynarodową i intensywniejsze podnoszenie świadomości wśród odpowiednich zainteresowanych stron.

Jak podkreślono w wynikach kompleksowych przeglądów przeprowadzonych od 2009 r., wzmocnienie wdrażania rezolucji nr 1540 wymaga wieloletnich skoordynowanych wysiłków dostosowanych do kontekstu regionalnego i specyfiki krajowej. Program zapewni i podtrzyma tempo realizacji działań prowadzonych w ramach poprzednich wniosków o dotacje UE dzięki wielotorowemu podejściu, które obejmuje następujące elementy:

Cel ogólny (oczekiwany wpływ)

Zgodnie z realizacją strategii UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia ogólnym celem programu jest przyczynianie się do międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa poprzez wspieranie państw członkowskich w pełnym i skutecznym wdrożeniu na szczeblu krajowym rezolucji nr 1540, która pozostaje filarem międzynarodowego systemu nieprolifracji.

Cel ten opiera się na wcześniejszym wsparciu UE udzielonym w ramach wspólnych działań 2006/419/WPZiB i 2008/368/WPZiB oraz decyzji Rady 2013/391/WPZiB, (WPZiB) 2017/809 i (WPZiB) 2023/654.

Cele szczegółowe

- a) wzmocnienie krajowych i regionalnych zdolności do wdrożenia rezolucji nr 1540, w tym poprzez szkolenia, budowanie zdolności, pomoc techniczną i ułatwianie składania wniosków o pomoc i ofert pomocy;
- b) zwiększenie zdolności, roli i skuteczności krajowych punktów kontaktowych, w tym poprawa koordynacji, współpracy i wymiany informacji między państwami a Komitetem 1540 oraz między samymi punktami kontaktowymi, aby wspierać skuteczne wdrażanie rezolucji;
- c) wspieranie opracowywania, aktualizowania i praktycznego wdrażania dobrowolnych krajowych planów działania na rzecz wdrażania, na wniosek państw, oraz ułatwianie późniejszego dostępu do dostosowanej do potrzeb pomocy w celu wyeliminowania zidentyfikowanych luk i potrzeb;
- d) promowanie współpracy subregionalnej, regionalnej i międzynarodowej, przyczyniającej się do większej synergii, spójności i komplementarności we wdrażaniu rezolucji nr 1540;
- e) podnoszenie świadomości wśród odpowiednich odbiorców, w tym organów rządowych, parlamentarzystów, sektora prywatnego, środowisk akademickich i społeczeństwa obywatelskiego, na temat zobowiązań związanych z rezolucją nr 1540 oraz znaczenia pełnego jej wdrożenia;
- f) wzmocnienie znaczącego zaangażowania odpowiednich odbiorców, w tym kobiet, w międzynarodowe, regionalne i krajowe wysiłki na rzecz wdrożenia rezolucji nr 1540;
- g) wspieranie praktycznej realizacji odpowiednich zaleceń z kompleksowych przeglądów z 2009, 2016 i 2022 r., a także przygotowań do kompleksowego przeglądu w 2027 r. i wdrożenia jego wyników.

4. OCZEKIWANE WYNIKI

Ogólny oczekiwany wynik:

Wzmocnienie wdrażania rezolucji nr 1540 na szczeblu krajowym przez państwa członkowskie.

Wyniki szczegółowe:

- a) zwiększenie świadomości organów krajowych i społeczeństwa obywatelskiego na temat znaczenia pełnego i skutecznego wdrożenia rezolucji nr 1540;
- b) udoskonalenie i wzmocnienie krajowych ram prawnych, regulacyjnych i administracyjnych związanych z rezolucją nr 1540;
- c) wzmocnienie instytucjonalnych i technicznych zdolności punktów kontaktowych i innych odpowiednich krajowych zainteresowanych stron oraz zwiększenie koordynacji między agencjami;
- d) poprawa jakości, kompletności, spójności i terminowości sprawozdań krajowych, dobrowolnych planów działania i powiązanych dokumentów przedkładanych komitetowi 1540; oraz
- e) zwiększenie koordynacji, komplementarności i wymiany informacji między partnerami międzynarodowymi, regionalnymi i subregionalnymi.

5. DZIAŁANIA

W oparciu o wnioski wyciągnięte z trwającego cyklu dotacji projekt koncentruje się na ukierunkowanych działaniach krajowych i subregionalnych, takich jak ćwiczenia symulacyjne, a nie na zakrojonych na szeroką skalę regionalnych wydarzeniach podnoszących świadomość. Podejście to umożliwia bardziej praktyczne i ukierunkowane wsparcie w odpowiedzi na konkretne wnioski państw członkowskich. Nadal prowadzone będą szkolenia dla regionalnych punktów kontaktowych w celu ułatwienia koordynacji i wymiany wiedzy.

I. Poprawa zdolności urzędników rządowych do realizacji zobowiązań zawartych w rezolucji nr 1540

Działanie 1A: Warsztaty i szkolenia tematyczne dotyczące budowania zdolności

W odpowiedzi na maksymalnie pięć wniosków o pomoc ze strony państw organizowane będą tematyczne warsztaty i szkolenia w zakresie budowania zdolności, przy czym priorytetowo traktowane będą kraje Afryki, Azji i Pacyfiku, Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Działania te uzupełnią funkcję dopasowywania pomocy, którą pełni Komitet 1540, i będą wspierać państwa w podejmowaniu praktycznych i ukierunkowanych kroków w celu wzmocnienia wdrażania rezolucji nr 1540 na szczeblu krajowym. Warsztaty i szkolenia zwiększą zdolności urzędników rządowych i wzmocnią koordynację między agencjami, przyczyniając się do skuteczniejszego wdrażania na szczeblu krajowym. Organizacje międzynarodowe i regionalne, a także eksperci w danej dziedzinie mogą zostać zaproszeni do przeprowadzenia szkoleń, przedstawienia narzędzi legislacyjnych i podzielenia się odpowiednimi programami pomocy.

W zależności od krajowych potrzeb i uwarunkowań celem warsztatów może być:

- podnoszenie świadomości na temat rezolucji nr 1540 i kolejnych rezolucji,
- przegląd krajowych ram prawnych i regulacyjnych oraz środków egzekwowania prawa w celu określenia luk i działań priorytetowych,
- określenie zaangażowanych podmiotów krajowych oraz wyjaśnienie ról i obowiązków,

- zapewnienie dostosowanej do potrzeb pomocy technicznej w celu wsparcia zrównoważonego budowania zdolności krajowych, oraz
- reagowanie na pojawiające się wyzwania i możliwości, w tym związane z rozwojem technologicznym, zagrożeniami związanymi z podwójnym zastosowaniem i niematerialnymi transferami technologii, stosownie do okoliczności.

Działanie 1B: Szkolenia dla regionalnych punktów kontaktowych

Punkty kontaktowe pełnią rolę łączników między Komitetem a organami krajowymi oraz koordynatorów krajowych w kwestiach związanych z rezolucją. Ukierunkowane programy szkoleniowe dla punktów kontaktowych ds. rezolucji nr 1540 stanowią zatem kluczowy wkład w lepsze zrozumienie rezolucji nr 1540, zobowiązań wynikających z niej dla państw członkowskich, a także wyzwań związanych z wdrażaniem i zdolności wymaganych do sprostania tym wyzwaniom. W międzyczasie, biorąc pod uwagę częstotliwość rotacji w punktach kontaktowych oraz zmieniające się środowisko operacyjne dotyczące wdrażania rezolucji nr 1540, szkolenia dla punktów kontaktowych muszą być prowadzone w sposób regularny i trwały. Zostanie zapewnione wsparcie dla czterech regionalnych kursów szkoleniowych przeznaczonych dla krajowych punktów kontaktowych wytypowanych przez państwa. Szkolenie zwiększy wiedzę punktów kontaktowych na temat rezolucji nr 1540 i kolejnych rezolucji, wyjaśni obowiązki państw, a także dostępne możliwości pomocy oraz wzmocni wymianę informacji, współpracę i współdziałanie między punktami kontaktowymi oraz między Komitetem 1540 a punktami kontaktowymi.

Działanie 1C: Ćwiczenia symulacyjne

Przeprowadzone zostaną dwa ćwiczenia symulacyjne, teoretyczne lub praktyczne, aby zapewnić uczestniczącym państwom szkolenia związane z wdrażaniem rezolucji nr 1540 oparte na scenariuszach i nauce przez działanie. Ćwiczenia te będą wspierać stosowanie i walidację ram krajowych, koordynację między agencjami i procesy decyzyjne.

Ćwiczenia symulacyjne mogą koncentrować się na scenariuszach uwzględniających ryzyko proliferacji związane z materiałami jądrowymi, chemicznymi lub biologicznymi oraz dotyczyć nielegalnych działań w zakresie dostaw, podmiotów prowadzących takie działania, transferów transgranicznych lub wyzwań związanych z kontrolą wywozu, w zależności od priorytetów krajowych i regionalnych. Ćwiczenia zwiększą gotowość operacyjną i utrwalą wiedzę zdobytą podczas działań w zakresie budowania zdolności i szkoleń.

II. Większe możliwości dla państw członkowskich, które potrzebują pomocy w odpowiednim uwzględnieniu swoich potrzeb

Działanie 2: Wspieranie opracowywania krajowych planów działania i zapewnianie wsparcia dostosowanego do potrzeb

Dobrowolne krajowe plany działania są ważnym narzędziem wspierającym wdrażanie rezolucji nr 1540. Pomagają państwom oceniać, gdzie występują luki, ustalać priorytety w zakresie środków wdrażania, identyfikować krajowe zainteresowane strony oraz oceniać wymagane zasoby i potrzeby w dziedzinie pomocy. Dzięki dostosowanemu do potrzeb i etapowemu podejściu co najmniej dwa państwa otrzymają, na wniosek, wsparcie w opracowywaniu lub aktualizowaniu dobrowolnych krajowych planów działania, także pod kątem określania i mapowania potrzeb w zakresie pomocy. Wsparcie to będzie obejmować ustalenie priorytetów w zakresie środków wdrażania, określenie wymaganych zasobów oraz opracowanie lub udoskonalenie wniosków o pomoc. W stosownych przypadkach obejmie ono również analizę istniejących krajowych ram prawnych, by zidentyfikować luki, które można wyeliminować za pomocą nowych lub dodatkowych przepisów lub regulacji, tak by wypełnić zobowiązania wynikające z rezolucji nr 1540. Ponadto po przewidywanym opracowaniu i aktualizacji wszelkich krajowych planów działania przewiduje się stałe wsparcie w celu zapewnienia konkretnej i trwałej realizacji tych planów.

Działanie będzie wspierać państwa w opracowywaniu dobrowolnych krajowych planów działania z jasnymi celami, terminami i skoordynowanymi wysiłkami, ułatwiając skuteczne partnerstwa między państwami a podmiotami udzielającymi pomocy w celu kompleksowego wdrożenia rezolucji nr 1540.

III. Zwiększenie świadomości organów krajowych, odpowiednich odbiorców i społeczeństwa obywatelskiego na temat znaczenia pełnego wdrożenia rezolucji nr 1540

Działanie 3: Tworzenie i rozpowszechnianie wiedzy

Tworzenie wiedzy będzie miało na celu powstanie dwóch produktów, w tym publikacji, poświęconych najważniejszym kwestiom związanym z wdrażaniem rezolucji nr 1540. Będą one miały na celu zebranie doświadczeń i skutecznych praktyk, zapewnienie wglądu w pojawiające się tendencje i wyzwania oraz wspieranie kształtowania świadomej strategii i polityki. Działanie zwiększy wiedzę odpowiednich zainteresowanych stron na temat kwestii związanych z pełną i skuteczną realizacją zobowiązań wynikających z rezolucji nr 1540 oraz wniesie wkład w prace Komitetu 1540 w odpowiednich dziedzinach. Tematy, którym będą poświęcone produkty tworzenia wiedzy będą oparte na obserwowaniu tendencji we wdrażaniu, luk i potrzeb, także tych określonych w kompleksowym przeglądzie z 2022 r. oraz tych, które mają zostać określone w kompleksowym przeglądzie w 2027 r.

6. MECHANIZM KOORDYNACJI I ROLA

Rolę podmiotu wdrażającego będzie pełnić UNODA, która będzie współpracować z Komitetem 1540 i jego grupą ekspertów w organizacji działań w ramach programu. Jako podmiot wdrażający UNODA będzie utrzymywać ścisłą komunikację z darczyńcą, zwoływać spotkania koordynacyjne, przygotowywać regularne sprawozdania opisowe i finansowe oraz zapewniać wsparcie polityczne i organizacyjne podmiotom partnerskim. Wszystkie fundusze projektowe będą wypłacane i zarządzane zgodnie z regulaminem ONZ.

W rezolucji nr 1977 (2011) Rada Bezpieczeństwa ONZ wezwała Komitet 1540 do dalszego czynnego współdziałania z państwami i odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi, regionalnymi i subregionalnymi w celu propagowania wymiany doświadczeń, zdobytej wiedzy i skutecznych działań praktycznych w dziedzinach objętych rezolucją nr 1540. W tym kontekście regionalni koordynatorzy UNODA ds. rezolucji nr 1540 w Addis Abebie i Bangkoku nadal udzielają solidnego wsparcia we wdrażaniu rezolucji nr 1540 w regionach Afryki i Azji i Pacyfiku, aby zapobiec ryzyku rozprzestrzeniania broni masowego rażenia.

UNODA utrzymuje również silne partnerstwa z organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi, także za pośrednictwem swoich centrów regionalnych, co ma zapewnić, aby państwa członkowskie, które tego potrzebują, otrzymały odpowiednie wsparcie we wdrażaniu rezolucji. UNODA będzie nadal współpracować z OBWE, która otrzyma ukierunkowane finansowanie na realizację konkretnych działań w państwach uczestniczących, zgodnie ze swoim mandatem, zasięgiem geograficznym i wiedzą techniczną. Współpraca ta będzie wykorzystywać silną obecność OBWE w regionie i jej ugruntowane partnerstwo z organami krajowymi, przy czym ogólna koordynacja projektów, nadzór nad nimi i sprawozdawczość pozostaną w gestii UNODA.

UNODA zapewni spójność i komplementarność działań realizowanych bezpośrednio przez UNODA i działań prowadzonych przez OBWE poprzez regularną koordynację i wymianę informacji. UNODA włączy informacje otrzymane od OBWE do ogólnych sprawozdań dotyczących programu, w tym rocznych sprawozdań finansowych i opisowych przedkładanych darczyńcy. Uzupełnieniem tych formalnych sprawozdań będą nieformalne aktualizacje, które obydwie instytucje będą wymieniać między sobą za pośrednictwem korespondencji elektronicznej, telekonferencji i spotkań koordynacyjnych ad hoc, w zależności od potrzeb. Dzięki temu udoskonalonemu regionalnemu podejściu do wdrażania UNODA będzie mogło zapewnić wspólne wysiłki i zmaksymalizować możliwości synergii.

UNODA będzie także utrzymywać kontakty i koordynować działania z podmiotami realizującymi inne odpowiednie programy i projekty finansowane przez Unię Europejską – chodzi w szczególności o inicjatywę w zakresie centrów doskonałości UE ds. CBRN i program EU P2P w zakresie kontroli wywozu, a także projekty realizowane na podstawie następujących decyzji Rady:

- decyzja Rady (WPZiB) 2025/494 z dnia 11 marca 2025 r. w sprawie wsparcia konwencji o zakazie broni biologicznej i toksycznej, jej międzysesyjnego programu oraz przygotowań do jej dziesiątej konferencji przeglądowej,
- decyzja Rady (WPZiB) 2023/2705 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie zmiany decyzji (WPZiB) 2019/1296 wspierającej zwiększenie bezpieczeństwa biologicznego oraz biologicznego bezpieczeństwa fizycznego na Ukrainie zgodnie z wdrożeniem rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w sprawie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia,
- decyzja Rady (WPZiB) 2024/645 z dnia 19 lutego 2024 r. wspierająca zwiększenie bezpieczeństwa biologicznego oraz ochrony biologicznej w Ameryce Łacińskiej zgodnie z wdrożeniem rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w sprawie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia.

7. PERSONEL

Wdrożenie niniejszej proponowanej decyzji Rady będzie wymagało obecności specjalnego personelu w celu zapewnienia skutecznej, terminowej i skoordynowanej realizacji wszystkich działań. Proponuje się zatem następujące stanowiska:

— Jeden urzędnik ds. politycznych w siedzibie ONZ

Jednostka wspierania wdrażania rezolucji nr 1540 działająca w ramach wydziału UNODA ds. broni masowego rażenia będzie odgrywała wiodącą rolę w realizacji programu. Urzędnik ds. politycznych w tej jednostce będzie wspierał ogólne zarządzanie programem i nadzór nad nim, w tym realizację odpowiednich działań, koordynację z OBWE w zakresie realizacji konkretnych działań, monitorowanie i ocenę projektów, przygotowywanie sprawozdań dla darczyńców oraz regularną komunikację z darczyńcami.

— Jeden koordynator regionalny w Addis Abebie (Etiopia)

Koordynator regionalny będzie odpowiedzialny za dalsze kreowanie woli politycznej, podnoszenie świadomości i budowanie zdolności w państwach afrykańskich w celu poprawy wdrażania rezolucji nr 1540, w tym poprzez identyfikowanie i eliminowanie pozostałych luk we wdrażaniu na szczeblu krajowym. Koordynator będzie nadal zapewniać specjalne zdolności w zakresie działań informacyjnych i zaangażowania w Afryce w związku z rezolucją nr 1540 oraz podstawowe wsparcie na rzecz realizacji krajowych i regionalnych działań mających na celu wzmocnienie wdrażania rezolucji nr 1540 w regionie.

8. CZAS TRWANIA

Całkowity szacowany czas realizacji projektu wynosi 36 miesięcy.

9. WYEKSPONOWANIE DZIAŁAŃ UE

UNODA podejmie wszelkie odpowiednie środki w celu upublicznienia wsparcia finansowego UE dla działań realizowanych na mocy niniejszej proponowanej decyzji Rady, zapewniając tym samym pełną widoczność wkładu UE i wiedzę na jego temat. Środki takie będą wdrażane zgodnie z podręcznikiem „Informowanie o działaniach zewnętrznych Unii Europejskiej i ich eksponowanie” opublikowanym przez Komisję Europejską. W tym celu UNODA będzie podkreślać rolę UE poprzez odpowiednie oznakowanie i działania informacyjne, zapewniając przejrzystość działań i podnosząc świadomość na temat celów niniejszej decyzji, a także na temat wsparcia UE i osiągniętych wyników. Na wszystkich materiałach wyprodukowanych w kontekście działań realizowanych na podstawie niniejszej decyzji zostanie w widocznym miejscu umieszczona flaga UE zgodnie z unijnymi wytycznymi dotyczącymi prawidłowego wykorzystywania i reprodukcji flagi.

10. BENEFICJENCI

Beneficjentami tego projektu będą państwa członkowskie ONZ.

UNODA będzie starać się zachęcać państwa beneficjentów do znaczącego angażowania kobiet na wszystkich etapach projektu.